

Opcom
Annual report
2011

OPCOM
www.opcom.ro

Bd. Hristo Botev 16-18
Bucureşti 030236
ROMÂNIA

earning every day-ahead your trust stepping forward to the future

Mesajul Directorului General

Anul 2011 a reprezentat un moment de referinta in evolutia Opcom ca operator al pietei de energie electrica, un an al consolidarii produselor pe termen scurt si mediu administrate cu noi recorduri privind numarul de participanti activi si cantitatile tranzactionate pe piata pentru ziua urmatoare si piata centralizata a contractelor bilaterale de energie electrica si un an al dezvoltarii portofoliului de produse si servicii puse la dispozitia participantilor la piata cu cele aferente unei noi piete, respectiv Piata intra-zilnica de energie electrica. Totodata, anul 2011 a reprezentat un an al consolidarii si pentru activitatea desfasurata de Opcom pentru sustinerea eforturilor intreprinse la nivel national in vederea crearii conditiilor de integrare la nivel regional si european a pietei romanesti de energie.

Consolidarea produselor oferite pentru termen scurt si mediu este reflectata de faptul ca energia electrica contractata pentru livrare in 2011 pe pietele administrate de Opcom, respectiv pe piata pentru ziua urmatoare, pe piata intrazilnica si pe piata centralizata a contractelor bilaterale de energie electrica totalizeaza o cantitate de energie electrica de 14 TWh, echivalentul a circa 26% din consumul intern de energie electrica in anul 2011.

Suplimentar tranzactiilor cu energie electrica, un numar de 451.841 certificate verzi si un numar de 1.500.000 certificate de tip CER si ERU au fost comercializate centralizat pe platformele de tranzactionare a certificatelor de mediu.

Portofoliul de produse si servicii puse la dispozitia participantilor la piata a fost extins cu un nou produs, lansat incepand cu data de 25 iulie 2011, prin care sunt puse la dispozitia participantilor la piata, cu asumarea rolului de contraparte de catre Opcom, serviciile specifice pentru piata intrazilnica de energie electrica si instrumentele prevazute pentru prima din cele patru etape de implementare a acestei piete, in concordanta cu Planul de actiune privind lansarea, extinderea si evolutia Pieteii Intrazilnice de energie electrica, asumat de CNTEE Transelectrica SA si Opcom, plan aprobat prin ordin al Autoritatii Nationale de Reglementare in domeniul Energiei.

In aceasta prima etapa de implementare, tranzactiile sunt realizate intr-o sesiune unica, de ajustare a portofoliului de contracte de energie electrica, desfasurata dupa incheierea sesiunii de tranzactionare pe Piata pentru Ziua Urmatoare, pana cu o jumata de ora inainte de inchiderea portilor de transmitere a notificarilor fizice in vederea determinarii de catre Operatorul de Transport si de Sistem a necesarului de energie de echilibrare.

Determinarea Opcom de a-si indeplini in cel mai desavarsit mod responsabilitatile care i-au fost atribuite in calitatea de operator al pietei nationale de energie electrica, de a cauta permanent sa imbunatasteasca produsele si serviciile oferite, de a dezvolta produse noi avand sustinerea pieteii care-si face cunoscute opinii, propunerile si asteptarile in cadrul grupurilor de produs si a grupurilor tehnice, a rezultat intr-un castig de incredere din partea participantilor la piata: dovada in acest sens stau cifrele anului 2011 care indica un record la nivelul participarii active pe pietele administrate, atat ca numar, cat si ca dimensiune a intentiilor de ofertare.

Din pozitia consolidata pe care am castigat-o in plan national am primit cu atentie catre deciziile organismelor europene implicate si ne-am asumat, alaturi de toate celealte institutii implicate din Romania in calitate de stat membru al Uniunii, obiectivul atingerii stadiului final al procesului de creare a pietei interne europene pana in anul 2014. Din calitatea de membru EUROPEX am urmarit sa ne implicam in procesele de lucru si de adoptare a deciziilor la nivelul acestei Asociatii a burselor europene de energie, sa fim aproape de evolutiile inregistrate la nivelul Proiectului Cuplarii prin Pret a Regiunilor unde detinem statut de membru asociat, proiect initiat de sase burse de energie, Nord Pool, APX-Endex, Belpex, EPEX Spot, GME si OMEL, cu scopul construirii unui mecanism comun de determinare corecta si transparenta a preturilor la energie pentru ziua urmatoare, ca factor cheie pentru succesul integrarii in piata de energie europeana.

In acelasi timp, eforturile noastre in directia concretizarii unor demersuri de colaborare cu tarile vecine au continuat coordonat cu implicarea celorlalte institutii abilitate din Romania, Ministerul Economiei, Comertului si Mediului de Afaceri, Autoritatea Nationala de Reglementare in domeniul Energiei si CNTEE Transelectrica SA. S-a convenit de comun acord cu partenerul bulgar o foaie de parcurs in procesul de implementare a cuplarii pietelor de energie electrica din cele doua tari, calendarul propus necesitand corelare permanenta cu evolutia procesului de proiectare si implementare a unui nou model de piata in Bulgaria si s-au initiat relatii de colaborare cu partenerul maghiar, in contextul in care Ungaria, in decursul anului 2011, s-a alaturat, intr-un proces ce se doreste a se incheie in luna iulie 2012, unui proiect de cuplare a pietelor pentru ziua urmatoare din Cehia si Slovacia functional de la sfarsitul anului 2009.

Sustinem procesul de cuplare a pietelor ca o solutie care produce consecinte pozitive asupra pieteii, contribuind la cresterea licitudinii acestora si la consistenta pretului stabilit, motiv pentru care, impreuna cu reglementatorul si operatorul de sistem din Romania, ne-am manifestat interesul fata de proiectul care va cupla pieteile de energie electrica din trei tari din regiunea CEE, Cehia, Slovacia si Ungaria.

Pe parcursul anului 2011 a continuat activitatea in cadrul proiectului "Dezvoltarea si sustinerea colaborarii cu autoritatile si institutiile implicate in vederea identificarii solutiilor tehnice necesare implementarii Pieteii Derivatelor pe Energie Electrica in Romania".

In concluzie, pe plan intern, activitatea a fost dedicata in principal imbunatatirii mecanismelor de tranzactionare si decontare pe pietele administrate, iar la nivel regional s-au continuat demersurile in vederea aderarii la piata unica europeana.

In incheiere, doresc sa multumesc tuturor partenerilor, si nu in ultimul rand personalului societatii, care prin efortul permanent contribuie decisiv la constructia si performanta societatii!

Victor Ionescu, OPCOM

2011 in fapte si cifre

Ianuarie 2011

Tranzactiile incheiate pe piata spot si pe pietele contractelor bilaterale pentru livrare in luna ianuarie au totalizat o cantitate de energie electrica de 1.155.818 MWh, echivalentul a circa 23% din necesarul intern de energie electrica.

Pe piata de certificate verzi un numar de 70.816 certificate au fost tranzactionate centralizat in licitatia lunara desfasurata pentru indeplinirea cotei obligatorii aferenta anului 2010.

Participanti inregistrati la OPCOM: PZU - 107, PCCB - 102, PCCB-NC - 65, PCV - 121, PTCE - 7

Februarie 2011

Tranzactiile incheiate au reprezentat aproape un sfert din consumul national, respectiv o cantitate de energie electrica de 1.084.300 MWh.

Pentru indeplinirea cotei obligatorii pentru anul 2010, in luna februarie au fost tranzactionate centralizat un numar de 11.166 certificate verzi.

Participanti inregistrati la OPCOM: PZU - 107, PCCB - 102, PCCB-NC - 65, PCV - 127, PTCE - 8

Martie 2011

O luna marcata de recorduri absolute. Pe piata spot si pe pietele contractelor bilaterale pentru livrare in luna martie cantitatea tranzactionata a fost de 1.254.416 MWh, reprezentand 26% din necesarul intern.

Au fost tranzactionate centralizat un numar de 42.871 certificate verzi. Pe PTCE au avut loc doua tranzactii care au permis operatorilor captarea diferentei de pret dintre CER/ERU si EUA, prin primirea a 1 milion de CER/ERU in schimbul unui total de 801.073 EUA.

Participanti inregistrati la OPCOM: PZU - 109, PCCB - 101, PCCB-NC - 64, PCV - 139, PTCE - 9

Aprilie 2011

Tranzactiile incheiate pe pietele administrate de OPCOM, respectiv pe piata spot si pe pietele contractelor bilaterale pentru livrare in luna aprilie au totalizat o cantitate de 1.086.615 MWh, echivalentul a 26% din necesarul intern.

In luna aprilie au fost tranzactionate centralizat un numar record de 129.184 certificate verzi.

Pe PTCE au fost tranzactionate 500.000 unitati de reducere a emisiilor de gaze cu efect de sera (ERU).

Participanti inregistrati la OPCOM: PZU - 105, PCCB - 102, PCCB-NC - 65, PCCV - 141, PTCE - 10

Mai 2011

Mai 2011 s-a finalizat cu succes din punct de vedere al performantelor mediilor de tranzactionare OPCOM, notabile fiind valorile record absolut pentru produsele standardizate tranzactionate in piata contractelor bilaterale - la nivel lunar cantitatea tranzactionata a fost de aproximativ 100.000 MWh.

Tranzactiile incheiate pe pietele administrate de OPCOM, respectiv pe piata spot si pe pietele contractelor bilaterale pentru livrare in luna mai, au totalizat o cantitate de energie electrica de 948.548 MWh, echivalentul a 23% din necesarul intern de energie electrica estimat pentru aceasta luna.

Pentru indeplinirea cotei obligatorii pentru anul 2011, in luna mai au fost tranzactionate centralizat un numar de 41.573 certificate verzi.

Participanti inregistrati la OPCOM: PZU - 106, PCCB - 103, PCCB-NC - 66, PCV - 141, PTCE - 10

Iunie 2011

Iunie 2011 marcheaza evolutii pozitive fata de perioada anterioara. Tranzactiile incheiate pe pietele administrate de OPCOM, respectiv pe piata spot si pe pietele contractelor bilaterale pentru livrare in luna iunie, au totalizat o cantitate de energie electrica de 1.072.083 MWh, echivalentul a 26% din necesarul intern estimat pentru aceasta luna.

Pentru indeplinirea cotei obligatorii pentru anul 2011, in luna iunie au fost tranzactionate centralizat un numar de 27.041 certificate verzi.

De remarcat ca in data de 7 Iunie 2011 valoarea cumulata a ordinelor de plata emise de OPCOM catre vanzatorii pe PZU, inclusiv TVA, a depasit pragul semnificativ de 1 mld. EUR.

Participanti inregistrati la OPCOM: PZU - 107, PCCB - 105, PCCB-NC - 68, PCV - 142, PTCE - 10

Iulie 2011

Tranzactiile incheiate pe pietele administrate de OPCOM, respectiv pe piata spot si pe pietele contractelor bilaterale pentru livrare in luna iulie au totalizat o cantitate de energie electrica de 1.115.827 MWh, echivalentul a 26% din necesarul intern estimat pentru aceasta luna.

Pentru indeplinirea cotei obligatorii pentru anul 2011, in luna iulie au fost tranzactionate centralizat un numar de 35.851 certificate verzi.

25 iulie 2011

Lansarea Pietei Intrazilnice de energie electrica (PI).

Participanti inregistrati la OPCOM: PZU - 108, PI - 2, PCCB - 105, PCCB-NC - 69, PCV - 144, PTCE - 10

August 2011

In luna august, pentru a doua luna consecutiv, tranzactiile stabilite pe PZU acopereau 17% din consumul national, la care se adauga procentul de 10% reprezentat de cantitatea aflata in livrare in aceasta luna conform contactelor incheiate pe PCCB; pe PI s-au incheiat primele tranzactii.
 Tranzactiile incheiate pe pietele administrate de OPCOM, respectiv pe piata spot, piata intra-zilnica si pe piata contractelor bilaterale pentru livrare in luna august, au totalizat o cantitate de energie electrica de 1.125.108 MWh, echivalentul a 27% din consumul intern de energie electrica.
 Pentru indeplinirea cotei obligatorii pentru anul 2011, in luna august au fost tranzactionate centralizat un numar de 32.349 certificate verzi.
 Intra in vigoare noul cadru organizat de tranzactionare a contractelor bilaterale de energie electrica.

Participanti inregistrati la OPCOM: PZU - 111, PI - 23, PCCB si PCCB-NC - 81, PCV - 142, PTCE - 10

Septembrie 2011

Numar record al participantilor activi si tranzactii record pentru acest an stabilite pe piata centralizata a contractelor bilaterale de energie electrica.
 Tranzactiile cu livrare in ziua urmatoare se mentin in apropierea valorii medii anuale de circa 1.000 MWh/h, reprezentand 16% din necesarul de consum al tarii. Tranzactiile incheiate pe pietele administrate de OPCOM, respectiv pe piata intrazilnica, piata spot si pe piata contractelor bilaterale pentru livrare in luna septembrie, au totalizat o cantitate de 1.124.411 MWh, echivalentul a 27% din necesarul intern estimat pentru aceasta luna.
 Pentru indeplinirea cotei obligatorii pentru anul 2011, in luna septembrie au fost tranzactionate centralizat un numar de 18.453 certificate verzi.

Participanti inregistrati la OPCOM: PZU - 113, PI - 32, PCCB si PCCB-NC - 85, PCV - 149, PTCE - 10

Octombrie 2011

Pentru ziua de livrare 27 octombrie, valoarea tranzactiilor stabilite pe PZU a inregistrat un record absolut de 8.013.973,29 lei (1.853.113,19 euro), in conditiile in care cantitatea tranzactionata a fost maxima la nivelul ultimelor sapte luni, 31.370,270 MWh (1.307,095 MWh/h).
 Pe PI s-a tranzactionat cantitatea de energie electrica record de la lansare, in timp ce numarul de contracte, precum si cantitatea de energie electrica aflata in livrare conform tranzactiilor incheiate prin modalitatea PCCB-NC au reprezentat de asemenea valori maxime de la lansarea acestui produs.
 Tranzactiile incheiate pe pietele administrate de OPCOM, respectiv pe piata intrazilnica, piata spot si pe piata contractelor bilaterale, au totalizat in luna octombrie o cantitate de 1.311.940 MWh, reprezentand echivalentul a 28% din necesarul intern de energie electrica.

Participanti inregistrati la OPCOM: PZU - 115, PI - 37, PCCB si PCCB-NC - 88, PCV - 153, PTCE - 11

Noiembrie 2011

Inceput de luna marcat de recorduri de tranzactionare pe PZU.
 In conditiile unui interes ridicat pentru tranzactionare, exprimat de numarul celor 71 de participanti care au activat pe piata pentru ziua de livrare 1 noiembrie 2011, au fost inregistrate valori record pentru:

- volumul zilnic tranzactionat, 34.576,416 MWh;
- volumul mediu zilnic tranzactionat, 1.440,684 MWh/h;
- volumul orar tranzactionat (intervalul 15), 1.695,733 MWh/h.

Valoarea tranzactiilor, 8.617.013,73 lei (1.996.990,44 EUR), a inregistrat un nou record absolut pentru ziua de livrare 27 oct. 2011.

Tranzactiile incheiate pe pietele administrate de OPCOM, respectiv pe piata intrazilnica, piata spot si pe piata contractelor bilaterale, au totalizat in luna noiembrie 1.317.082 MWh, reprezentand echivalentul a 28% din necesarul intern de energie electrica.

Pe PCV interesul s-a ridicat la cote maxime, 40 de participanti dintr-un total de 160 inregistrati la PCV la sfarsitul lunii noiembrie exprimand intenții de vanzare/cumpărare.

Pentru indeplinirea cotei obligatorii pentru anul 2011, in perioada octombrie-noiembrie au fost tranzactionate centralizat un numar de 24.423 certificate verzi.

Participanti inregistrati la OPCOM: PZU - 120, PI - 42, PCCB si PCCB-NC - 92, PCV - 160, PTCE - 11

Decembrie 2011

Pentru ziua de livrare 8 decembrie 2011 s-au inregistrat noi recorduri zilnice absolute: 76 de companii au fost active pe PZU, cantitatea tranzactionata la nivelul zilei a fost de 32.936,040 MWh (1.372,335 MWh/h), iar valoarea corespunzatoare tranzactiilor a atins un nou record absolut, 9.879.951,95 lei (2.269.479,48 EUR).

Participanti inregistrati la OPCOM: PZU - 123, PI - 44, PCCB si PCCB-NC - 94, PCV - 161, PTCE - 11

Adunarea Generala a Actionarilor

Dumitru Barascu	MECMA	Societatea Comerciala „Operatorul Piete de Energie Electrica” – SA, denumita „OPCOM” SA s-a infiintat conform Hotararii de Guvern nr. 627 din 13.07.2000 – „Hotarare privind reorganizarea Companiei Nationale de Electricitate CONEL – SA”, publicata in Monitorul Oficial al Romaniei nr. 357 din 31.07.2000, fiind stabilita ca filiala cu personalitate juridica a CNTEE Transelectrica SA.
Aurelia Stefanescu - Coculeana	MECMA	Capitalul social al OPCOM este in valoare de 3.547.850 lei si este detinut 100 % de CNTEE Transelectrica SA in calitate de actionar unic.
Tudor Simona Mariana	MECMA	Societatea OPCOM s-a inmatriculat la Registrul Comertului sub nr. J40/7542/15.08.2000, detinand si certificatul de inregistrare fiscala – cod fiscal RO13278352. Sediul social este in Bucuresti, Bdul Hristo Botev nr. 16-18, sector 3.

Consiliul de Administratie

Anca Ioana Dobrica	MECMA	Responsabilitatile deriva din rolul sau de organizator si administrator al pietelor centralizate de energie electrica si operator de decontare in cadrul piete angro de energie electrica, conform prevederilor reglementarilor ANRE in vigoare si conditiilor licentei nr. 407 – revizia 1/2005.
Cristiana Chiriac	MECMA	Activitatile sunt desfasurate pe platforme de tranzactionare (care includ: concepte, reguli si infrastructura informatica, hardware si software) achizitionate din fonduri Phare, in cofinantare Phare si Banca Mondiala. Pe intreg parcursul sau OPCOM a fost beneficiarul unor imprumuturi nerambursabile acordate de Comisia Europeana si a unei finantari din partea Bancii Mondiale al caror obiect a fost atat consultanta cat si furnizarea de imobilizari necorporale si corporale pentru proiectarea, implementarea si administrarea unui model de piata coerent cu dezvoltarile europene. Amintim doar cateva elemente definitorii ale activitatii OPCOM:
Nechita Stefanov	MECMA	<ul style="list-style-type: none"> - tranzactionarea spot a energiei electrice in piata pentru ziua urmatoare (PZU) si in piata intrazilnica (PI);
Silvia Bianca Nita	MECMA	<ul style="list-style-type: none"> - contractarea la termen prin intermediul piete centralizate a contractelor bilaterale de energie electrica (PCCB si PCCB-NC);
Victor Ionescu	OPCOM	<ul style="list-style-type: none"> - tranzactionarea certificatelor de mediu in piata certificatelor verzi si pe platforma dedicata certificatelor de emisii de gaze cu efect de sera;
		<ul style="list-style-type: none"> - decontarea tranzactiilor stabilite pe Piata pentru Ziua Urmatoare, Piata Intrazilnica si pe Piata Centralizata de Certificate Verzi;
		<ul style="list-style-type: none"> - decontarea energiei tranzactionate in Piata de Echilibrare organizata de CNTEE Transelectrica SA si a Dezechilibrelor Partilor Responsabile cu Echilibrarea;
		<ul style="list-style-type: none"> - supravegherea pietelor administrate si raportarea rezultatelor catre ANRE; furnizarea informatiei relevante pentru participantii la piata, mass-media si publicul larg.

Raportul conducerii executive

Societatea Comerciala Operatorul Piete de Energie Electrica "Opcom" S.A. a fost infiintata cu misiunea sustinerii procesului de liberalizare a piete de energie electrica, fiind principalul instrument pentru implementarea si consolidarea unei piete concurentiale de energie electrica prin asigurarea cadrului de desfasurare a tranzactiilor transparente intre participantii licenitati.

Activitatea OPCOM se concretizeaza in servicii de organizare si administrare a pietelor centralizate de energie electrica, in servicii de organizare si administrare a pietelor dedicate instrumentelor asociate (certificate) si in servicii de decontare, conform responsabilitatilor stabilite de ANRE prin prevederile Codului comercial si reglementarile in vigoare, conditiile licentei acordate de autoritatea competenta, respectiv conform responsabilitatilor stabilite de MECMA, prin ordine si regulamente.

OPCOM furnizeaza un cadru organizat, viabil si eficient pentru desfasurarea tranzactiilor comerciale in cadrul piete angro de energie electrica in conditii de consecventa, corectitudine, obiectivitate, independenta, echidistanta, transparenta si nediscriminare.

Pentru furnizarea acestor servicii, activitatea de organizare si administrare a pietelor centralizate se bazeaza pe activitatile financiar-administrative, informatica si telecomunicatii, dezvoltare, cooperare internationala si relatii publice. Conformatitatea administrarii cu legislatia secundara, performanta pietelor si comportamentul participantilor sunt supravegheate de departamentul specializat, acesta desfasurand activitati permanente de monitorizare si raportare. Conformatitatea activitatii angajatilor cu prevederile reglementelor si procedurilor interne reprezinta domeniul de atentie a activitatii de asigurare a calitatii.

CADRUL LEGISLATIV, DE REGLEMENTARE, INTERN ADMINISTRATIV SI DE AFACERI

OPCOM isi desfasoara activitatea in conformitate cu prevederile Legii energiei electrice nr. 13/2007, a Conditilor Licentei nr. 407 – revizia 1/2005, acordata de Autoritatea Nationala de Reglementare in domeniul Energiei pentru activitatea de Operator al Piete de Energie Electrica si a legislatiei secundare emisa si aprobată de Autoritatea Competenta, a reglementelor aprobată de MECMA, a Regulamentului de organizare si functionare a OPCOM si a reglementelor si procedurilor interne.

In conformitate cu legislatia in domeniu, activitatile desfasurate de OPCOM sunt complet reglementate, veniturile OPCOM fiind asigurate in baza unui tarif reglementat, stabilit pentru prestarea serviciilor de organizare si administrare a pietelor centralizate de energie electrica si in servicii de decontare in cadrul piete angro de energie electrica, conform responsabilitatilor stabilite de ANRE prin reglementarile in vigoare si conditiile licentei acordata de autoritatea competenta.

Activitatea economico-financiara a OPCOM in anul 2011 s-a desfasurat in baza indicatorilor stabiliți de MFP, MECMA si MMFPS, cuprinsi in Bugetul de venituri si cheltuieli aprobat. Cantitatile de energie electrica pentru care OPCOM presteaza servicii de organizare si administrare a piete de energie electrica si servicii de decontare, in baza unui tarif reglementat, au inregistrat in anul 2011 o crestere fata de 2010, previziunile de crestere a consumului intern de energie electrica fiind confirmate prin valorile realizate care indica pentru anul 2011 a variatie pozitiva cu 3,2% fata de anul anterior, in conditiile in care exportul de energie electrica s-a diminuat cu 23,7%.

Tarifele care se aplică serviciilor prestate de OPCOM sunt stabilite prin Ordine ale Autoritatii Nationale de Reglementare in domeniul Energiei. In perioada 2008-2011 tariful aprobat pentru serviciile prestate participantilor la pietele administrate a fost mentinut constant, autoritatea considerand ca nivelul ridicat al profitului trebuie recalibrat pentru toate activitatatile reglementate. In acest sens constatam ca pentru anii 2008 - 2011 tariful nu a suferit modificari ramanand in sarcina executivului sa-si dimensioneze cheltuielile astfel incat veniturile sa asigure eficienta pietelor administrate, servicii de calitate pentru participantii la piata precum si un profit de pana la maxim 7%.

SISTEMUL DE MANAGEMENT AL CALITATII

SC OPCOM SA a implementat inca din anul 2003 un sistem de management al calitatii (SMC), certificat de firma britanica Lloyds Register Quality Assurance (LRQA) in conformitate cu standardul ISO 9001. In cei 8 ani de la implementare SMC OPCOM a fost supus la doua procese de recertificare, in luna iulie 2006 si respectiv in luna iulie 2009, ultima recertificare fiind efectuata de LRQA dupa standardul ISO 9001:2008.

Auditurile efectuate in anul 2011 asupra SMC OPCOM, atat auditul extern (auditul de supraveghere LRQA din 22.08 – 23.08.2011), cat si auditurile interne (auditurile planificate din 27.06 – 30.06.2011 si respectiv 12.12 - 15.12.2011) au evideniat inca o data preocuparea si angajamentul managementului pentru mentinerea si imbunatatirea Sistemului de Management al Calitatii din cadrul SC OPCOM SA. In urma celor 3 audituri din anul 2011, nu a fost initiat nici un raport de neconformitate/observatie si nu a fost solicitata nici o solutie de rezolvare a problemei sau actiune corecta.

ADMINISTRAREA SISTEMELOR INFORMATICE

Avand ca principale sarcini administrarea sigura a sistemelor informatice si de telecomunicatii ale societatii, implementarea politicilor de securitate a infrastructurii informatice si a sistemului de telecomunicatii, precum si dezvoltarea retelei informatice si de telecomunicatii a societatii, Directia Informatica si Telecomunicatii a urmarit permanent prin activitatea desfasurata asigurarea conformitatii functionarii sistemelor informatice si de telecomunicatii ale societatii cu prevederile legislatiei primare si secundare din sectorul energetic.

Activitatea de dezvoltare derulata pe parcursul anului 2011 a fost orientata spre modernizarea sistemelor informatice existente, astfel incat sa se realizeze o crestere a performantei si o mai mare flexibilitate a acestora pentru a raspunde mai eficient provocarilor generate de evolutia pietei de energie din Romania. Astfel, trebuie subliniata modernizarea sistemului de tranzactionare prin licitatii deschise si tranzactionare continua, utilizat pentru Piata Contractelor Bilaterale si Piata Intrazilnica (lansata in luna iulie 2011), precum si modernizarea sistemului informatic de tranzactionare pe Piata pentru Ziua Urmatoare cu obtinerea unei cresteri substantiale a performantei acestuia. Asigurarea suportului tehnic si mentinerea la parametri optimi a infrastructurii IT sunt performante reflectate si in acest an de reusita stabilirii pretului de inchidere al pietei pe PZU si a volumelor trazactionate pentru fiecare interval orar al anului 2011, completata cu un volum impresionant de rulaj financiar derulat prin aplicatia de management al garantiilor, incasarilor si platilor din PZU, prin intermediul caruia s-au transferat in anul 2011, in medie 1.000.000 Euro/zi, fara nici un incident datorat sistemului informatic.

Un alt exemplu al impactului reglementarilor asupra activitatii informatice il constituie introducerea de catre ANRE a decontarii preliminare a cantitatilor de energie electrica din Piata de Echilibrare, cu efectul dublului volumului de munca alocat importului de date, programarii si verificarii rularilor decontarilor, simultan cu reducerea timpului alocat de la 14 zile la numai 3 zile.

SUPRAVEGHAREA FUNCTIONARII PIETELOR ADMINISTRATE

Supravegherea pietei si-a continuat activitatea prin monitorizarea conform reglementarilor a functionarii pietei si comportamentului participantilor la piata, furnizand informatiile necesare autoritatii de reglementare in desfasurarea activitatilor proprii. Rapoartele zilnice, saptamanale si lunare, documente de diagnoza a pietelor de energie electrica administrate au prezentat datele referitoare la performanta si concentrare, informatii privind comportamentul participantilor pe aceste piete, precum si situatiile deosebite inregistrate in functionarea pietelor. In anul 2011, activitatea de monitorizare s-a extins si asupra pietei intrazilnice.

Au fost initiate comunicatele de presa periodice sau cele ocazionate de evenimentele din piata.

OPCOM a colaborat, alaturi de celelalte institutii implicate, la formularea opinilor reprezentantilor Romaniei in procesul de elaborare a Regulamentului (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European si al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea si transparenta pietei angro de energie, document intrat in vigoare pe 28 decembrie 2011 si care stabileste norme ce interzic practicile abuzive care afecteaza pietele angro de energie, promovand concurenta reala si echitabila pe aceste piete in beneficiul consumatorilor finali.

PERFORMANTA PIETELOR ADMINISTRATE

Piata pentru Ziua Urmatoare

Piata a raspuns si in acest an necesitatilor de echilibrare optima a obligatiilor participantilor cu o zi inainte de ziua de livrare, intr-un context in care s-a mentinut un grad ridicat de incertitudine privind evolutia previzionata a productiei si consumului de energie electrica. Un numar record absolut de 83 participanti au activat pe platforma PZU in ultima luna a anului 2011, contribuind la consolidarea medie anuale a volumului tranzactionat, pentru prima data plasata peste pragul de 1.000 MWh/h. Analiza anuala indica mai mult decat o dublare a volumului tranzactionat, de la 388,927 MWh/h in 2005, la 1.012,511 MWh/h in 2011, in cota de tranzactionare aceasta ultima valoare reprezentand circa 16% din consumul intern de energie electrica.

La nivelul intregului an numarul participantilor care au transmis cel putin o oferta a fost de 97, reprezentand o rata de interes de aproape 80% daca ne raportam la cele 123 companii inregistrate la piata la sfarsitul lunii decembrie. Intentiile exprimate de participantii activi s-au materializat in 2011 in tranzactii orare ce au variat intr-o marja intre 370 MWh/h si 1.696 MWh/h, aceasta din urma valoare reprezentand un maxim absolut pentru orizontul de timp 2005-2011. Stabilite in toate intervalele fara exceptie, tranzactiile orare s-au ridicat la 950 MWh/h (echivalentul a 15% din consumul mediu orar anual) in peste 60% din cazuri, in timp ce volumul tranzactiilor a fost mai mic de 600 MWh/h (10% din consum) in doar 1% dintre cele 8760 intervale orare.

Pretul anual mediu aritmetic de tranzactionare a fost in 2011 de 221,20 lei/MWh (52,13 EUR/MWh), in timp ce pretul anual mediu ponderat a fost de 221,23 lei/MWh (52,07 EUR/MWh), in crestere fata de valoarea corespunzatoare anului 2010, de 156,31 lei/MWh (37,08 EUR/MWh). Aceeasi tendinta de crestere o regasim in Europa in aproape toate mediile de tranzactionare spot a energiei electrice, insa de remarcat pentru acest an ramane dispersia mult mai redusa a preturilor medii anuale stabilite de burse fata de media europeana de 53 EUR/MWh, rezultat incurajator pentru convergenta preturilor preconizata in acceptiunea pan-europeana a pietei de energie electrice.

Piata Centralizata a Contractelor Bilaterale de energie electrica – modalitatea de tranzactionare PCCB

Un numar de 48 de participanti, reprezentand mai mult de jumata din cele 93 companii inregistrate la piata la sfarsitul lunii decembrie, si-au manifestat interesul pentru utilizarea produsului in cadrul strategiilor proprii de contractare in anul 2011. Au fost initiate 260 de oferte, cantitatea tranzactionata corespunzatoare ofertelor atribuite totalizand 5,6 TWh fata de 3,9 TWh in anul anterior. Analiza arata ca prin tranzactiile stabilite, anul 2011 asigura deja livrari pentru anul urmator de 4,5 TWh, cantitate care reprezinta o cota de 8,29% din consum si care constituie un punct de plecare solid pentru procesul de contractare din 2012 utilizand modalitatea de tranzactionare PCCB.

Livrările contractate pentru anul 2011 au reprezentat o cota de 8,57% din consum, pretul mediu ponderat corespunzator fiind de 161,97 lei/MWh (38,27 EUR/MWh).

Piata Centralizata a Contractelor Bilaterale de energie electrica – modalitatea de tranzactionare PCCB-NC

Tranzactiile cu livrare pe termen scurt si mediu s-au intensificat si in acest an, noi recorduri fiind stabilite atat pentru numarul de contracte inchise cat si pentru cantitatea corespunzatoare acestora: 2.798 de contracte standard pentru termene de livrare de o saptamana, o luna si un trimestru, profilate pentru banda si pentru orele de gol de sarcina, respectiv o cantitate de 625.728 MWh, record absolut pentru performanta acestui produs.

Livrările contractate pentru anul 2011 au insumat 456.078 MWh, respectiv o cota de 0,84% din consum, pretul mediu ponderat corespunzator fiind de 203,78 lei/MWh (48,11 EUR/MWh).

Piata Centralizata pentru Certificate Verzi

In anul 2011 au fost tranzactionate centralizat un numar record de 451.841 certificate verzi, din care 93.932 certificate au fost achizitionate de catre furnizori pentru indeplinirea cotei obligatorii pentru 2010 iar restul de 357.909 de certificate verzi contribuie la indeplinirea cotei obligatorii pentru anul 2011 si reprezinta, la momentul licitatiei desfasurate in luna decembrie, echivalentul a 25,49% din certificatele emise. Pretul mediu de tranzactionare a certificatelor verzi pentru indeplinirea cotei obligatorii pentru 2011 a fost de 241,04 lei/certificat (56,15 Euro/certificat, calculat la cursul de schimb stabit de BNR ca medie a lunii decembrie a anului precedent, respectiv 56,84 Euro/certificat, calculat cu cursul de schimb stabilit de BNR pentru fiecare zi de tranzactionare din cele 10 sesiuni lunare care au avut loc in decursul anului, pentru cota anului 2011).

Platforma de Tranzactionare a Certificatelor de Emisii de gaze cu efect de sera

Din cele 11 companii inregistrate pe Platforma de tranzactionare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de sera au fost activi 4 participanti, un broker si trei operatori de instalatii. Au fost tranzactionate 1.000.000 de certificate de emisii cu efect de sera de tip EUA, jumata dintr-o acestea facand obiectul unui contract de tip swap care a prevazut schimbul celor 500.000 EUA cu 404.362 EUA, respectiv un numar de 500.000 de certificate de tip CER, schimbate pentru un numar de 396.711 certificate de tip EUA printr-un tip de contractare similara.

Piata Intrazilnica

Incepand cu 25 iulie 2011 a fost implementata Piata Intrazilnica de energie electrica, conform primei etape a Planului de actiune privind lansarea, extinderea si evolutia Pieteii Intrazilnice de energie electrica pentru anii 2011-2012, aprobat prin Ordinul ANRE nr. 32/30.06.2011. In cursul anului 2011, de la lansarea in functionare comerciala, gradul de participare la Piata Intrazilnica a fost de 36%. Numarul de participanti inregistrati la piata s-a ridicat la sfarsitul anului la 44, din care numarul participantilor activi a fost de 16, care au tranzactionat un volum total de 4.781,312 MWh in cele cinci luni de utilizare a produsului.

Decontarea

Pe Piata pentru ziua urmatoare, incasarile si platile aferente tranzactiilor efectuate au totalizat, inclusiv TVA, 2.433,1 mil. lei (572,7 mil. euro), din care platile efectuate in doua zile bancare s-au ridicat la 2.316,1 mil. lei (545,1 mil. euro), diferența reprezentand valoarea compensarilor intre participanti si OPCOM in calitate de contraparte centrala.

Anul 2011 a oferit participantilor la piata nu doar un produs nou, piata intrazilnica in vederea ajustarii portofoliilor cat mai aproape de momentul livrarii, ci si rolul de contraparte asumat de OPCOM in aceste tranzactii. Incasarile si platile aferente tranzactiilor efectuate pe aceasta piata in perioada august – decembrie 2011 au totalizat, inclusiv TVA, 1.672 mii. lei (386 mii. euro), din care platile efectuate in doua zile bancare s-au ridicat la 1.653 mii lei (382 mii.euro), diferența reprezentand valoarea compensarilor intre participanti si OPCOM in calitate de contraparte centrala.

Pe langa indeplinirea responsabilitatilor ce decurg din rolul de contraparte asumat de OPCOM in procesul de tranzactionare spot a energiei electrice, activitatea de decontare a presupus si in 2011 indeplinirea responsabilitatilor rezultate din procesul de stabilire a cantitatilor, respectiv a drepturilor de incasare/obligatiilor de plata pentru:

- tranzactiile pe Piata centralizata de certificate verzi in valoare de 108,1 mil. lei (25,8 mil. Euro, la cursul de schimb stabilit de BNR pentru ziua de tranzactionare din fiecare sesiune lunara pe PCCV), corespunzator certificatelor verzi tranzactionate in 2011 pentru indeplinirea cotelor obligatorii pentru anii 2010 si 2011;
- tranzactiile in piata de echilibrire administrata de Transelectrica, in valoare de 1.192,1 mil. lei corespunzator energiei de echilibrire pentru crestere de putere si respectiv 68,9 mil. lei corespunzator energiei de echilibrire pentru reducere de putere;
- dezechilibrele partilor responsabile cu echilibrarea in valoare de 52,3 mil.lei corespunzator dezechilibrelor pozitive si respectiv 1.074,4 mil.lei corespunzator dezechilibrelor negative, precum si decontarea dezechilibrelor de la notificare ale unitatilor dispecerizabile, in valoare de 214 mii lei.

Au fost de asemenea determinate si redistribuite lunare, valorile costurilor/veniturilor suplimentare provenite din echilibrarea sistemului, valori care au totalizat costuri suplimentare de 100,2 mil.lei. De mentionat ca in 2010 s- au inregistrat venituri suplimentare de 19,4 mil.lei.

ACTIVITATI DE DEZVOLTARE A PRODUSELOR SI SERVICIILOR PUSE LA DISPOZITIA PARTICIPANTILOR LA PIATA

Implementarea graduala a pietei intrazilnice, inceputa in iulie 2011 prin lansarea comerciala a operatiunilor de tranzactionare intre momentul inchiderii sesiunii de tranzactionare pe PZU si pana cu o jumata de ora inainte de inchiderea portilor de transmitere a notificarilor fizice, ofera nu doar participantilor la piata o posibilitate suplimentara de ajustare a pozitiilor contractuale, ci si Operatorului de transport si de sistem un instrument care serveste diminuarii necesarului de energie de echilibrare si in acest fel asigurarii conditiilor de functionare sigura si in conditii de calitate a sistemului energetic national. Dezvoltarea acestui produs continua cu lansarea unei sesiuni de licitatie seara, cu o zi inainte de ziua de tranzactionare (0-24), o noua sesiune dimineata, in ziua de livrare (12-24) si se va finaliza cu implementarea tranzactionarii continue incepand cu o zi inainte de ziua de livrare pana cu o ora inainte de momentul livrarii.

Activitatile in vederea largirii si imbunatatirii cadrului de tranzactionare la termen a energiei electrice s-au desfasurat pe doua directii principale, identificarea solutiilor optime privind etapele implementarii clauzelor contractuale standard care sa aiba in vedere necesitatile participantilor la piata pentru adaptarea si adoptarea unor noi conditii de tranzactionare si identificarea produselor standard care sa satisfaca necesitatile de contractare ale diferitelor categorii de participant la piata astfel incat sa se poata trece la adoptarea integrala a produselor standardizate pe piata centralizata a contractelor bilaterale.

Aceste dezvoltari au avut suportul grupurilor tehnice constituite din reprezentanti ai tuturor categoriilor de participant la pietele administrate de OPCOM, concluziile si propunerile rezultate fiind aduse la cunostinta Autoritatii Competente.

Au fost continute demersurile pentru identificarea conditiilor optime de implementare a pietei derivatelor avand ca activ pretul spot al energiei electrice. Datorita cerintelor reglementarilor in vigoare, unele dintre ele intrate in vigoare in luna februarie 2011, precum si cerintelor de investitii necesare la nivelul partilor semnatare ale acordului, pana la sfarsitul anului 2011 demersurile nu au condus la identificarea unei solutii de punere in practica a acordului semnat in data de 28.09.2010 intre reprezentantii Bursei de Valori Bucuresti, Casei de Compensare Bucuresti si Operatorului pietei de energie electrica din Romania cu obiectivul declarat de implementare a celor mai bune conditii pentru diminuarea si transferul de catre participantii la piata de energie electrica a riscului de volatilitate a pretului.

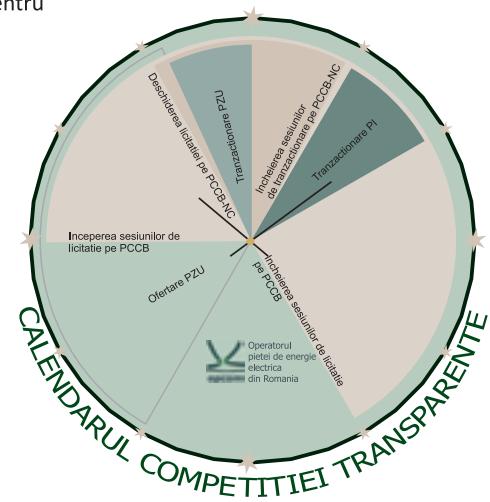
Pietele: evolutii si rezultate

Creat pentru a administra piata anglo de energie electrica in conformitate cu legislatia primara si secundara in vigoare, operatorul pietei a intrat in 2011 in cel de-al doilea deceniu de activitate urmarind ca de fiecare data asumarea eficienta a rolului sau sub toate aspectele, de la facilitarea tranzacionarii pe diferite orizonturi de timp prin produse bursiere lichide in vederea ajustarii eficiente a portofoliilor, stabilirea unui pret de referinta solid si a semnalelor de pret pentru tranzacionarea la termen a energiei electrici, pana la asumarea rolului de contraparte si asigurarea integritati si transparentei pietelor administrate.

Credibilitatea si consistenta pretului de referinta si ale semnalelor de pret pentru diferite orizonturi de livrare din viitor sunt sustinute cu atat mai mult cu cat lichiditatea depaseste pragurile de relevanta general acceptate iar numarul participantilor la tranzactii este mai mare.

Produsele functionale in anul 2011, reprezentand in integralitate instrumente de tranzacionare bursiera, au fost:

- piata centralizata a contractelor bilaterale de energie electrica, cu cele doua modalitati de tranzacionare, licitatie publica, respectiv negociere continua;
- piata pentru ziua urmatoare;
- piata intrazilnica, in prima sa etapa de dezvoltare care a inceput in iulie 2011, raspunzand necesitatilor de ajustare a pozitilor actualizate in intervalul de timp definit intre momentele inchiderii portii de ofertare pe PZU si, respectiv, a portii de ofertare pe PI;
- piata centralizata a certificatelor verzi si a certificatelor de emisii de gaze cu efect de sera.

Piata pentru Ziua Urmatoare	2011	2010	2009	2008	2007	2006
<u>Tranzactii</u>						
Volum total [MWh]	8.869.600	8.696.191	6.346.571	5.207.616	5.043.193	4.105.931
Volum mediu [MWh/h]	1.013	993	724	593	576	469
Cota de piata [%]	16,37	16,56	12,67	9,56	9,40	7,88
Valoare [lei]	1.962.177.723	1.359.326.157	985.946.835	1.004.028.867	832.926.909	676.901.273
Piata Centralizata a Contractelor Bilaterale atribuite modalitatea PCCB	2011	2010	2009	2008	2007	2006
<u>Contracte tranzactionate</u>						
Numar	80	21	32	97	158	34
Volum [MWh]	5.557.220	3.874.480	4.836.466	11.483.189	11.859.780	2.959.125
Valoare [lei]	1.158.833.679	581.018.575	769.379.475	2.226.734.716	2.094.328.676	438.575.757
<u>Livrari</u>						
Volum [MWh]	4.659.945	4.088.250	11.320.968	8.612.019	6.507.638	1.254.579
Valoare [lei]	754.757.313	629.443.958	2.198.541.557	1.530.085.260	1.089.198.074	159.041.912
Cota de piata [%]	8,60	7,78	22,60	15,81	12,13	2,41
Piata Centralizata a Contractelor Bilaterale atribuite prin modalitatea PCCB-NC	2011	2010	2009	2008	2007	2006
<u>Contracte tranzactionate</u>						
Numar	2.798	110	172	165	82	
Volum [MWh]	625.728	16.240	56.496	36.360	22.208	
Valoare [lei]	131.577.150	2.366.745	9.241.549	7.754.198	4.013.274	
Piata Centralizata a Certificatelor Verzi	2011	2010	2009	2008	2007	2006
<u>Tranzactii</u>						
Numar	410.628	248.694	141.607	95.593	37.703	7.841
Valoare [lei]	98.977.773	56.656.903	29.682.518	14.590.265	5.626.698	1.170.372

Cantitatile contractate pentru livrare in 2011 pe pietele administrate de OPCOM, respectiv pe piata pentru ziua urmatoare, pe piata intrazilnica si pe piata centralizata a contractelor bilaterale de energie electrica totalizeaza o cantitate de energie electrica de 13.990.405 MWh, echivalentul a circa 26% din consumul intern intern de energie electrica al anului 2011.

Suplimentar tranzactiilor cu energie electrica, un numar de 451.841 certificate verzi si un numar de 1.500.000 certificate de tip CER si ERU au fost comercializate centralizat pe platformele de tranzacionare a certificatelor de mediu.

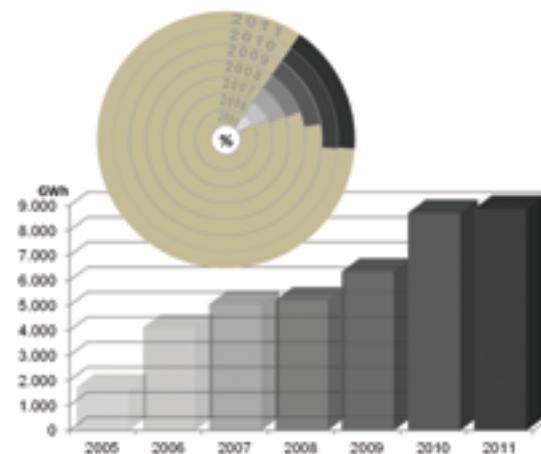
Piata pentru Ziua Urmatoare

Lansata comercial la 30.06.2005, PZU ofera participantilor la piata angro de energie electrica posibilitatea echilibrarii cu o zi inaintea zilei de livrare a portofoliului detinut cu obligatiile de livrare, precum si exploatarea oportunitatilor aparute in piata aproape de momentul livrarii. Participarea la aceasta piata este permisa tuturor titularilor de licenta inregistrati ca participanti la PZU (producatori de energie electrica, furnizori si operatori de retea).

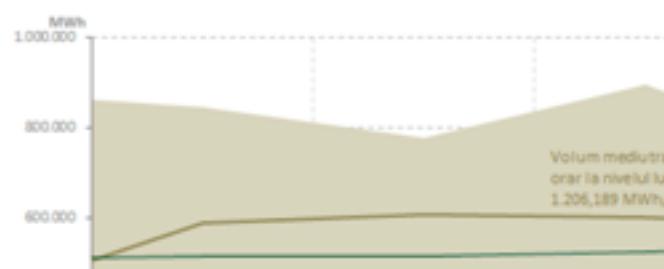
Activitatea in cadrul acestei piete se defasoara in fiecare zi calendaristica si asigura cadrul necesar incheierii de tranzactii ferme pentru livrarea orara a energiei electrice in fiecare dintre cele 24 de intervale orare ale zilei urmatoare.

Mecanismul de tranzactionare se bazeaza pe licitatie inchisa, pretul de tranzactionare (inchidere a pietei) corespunzand punctului de intersectie a curbelor agregate de vanzare si cumparare.

OPCOM indeplineste incepand cu anul 2008 rolul de contraparte in tranzactiile cu energie electrica stabilite pe PZU, acest mecanism fiind menit sa asigure realizarea nu doar a unei tranzactionari lichide dar si sigure.

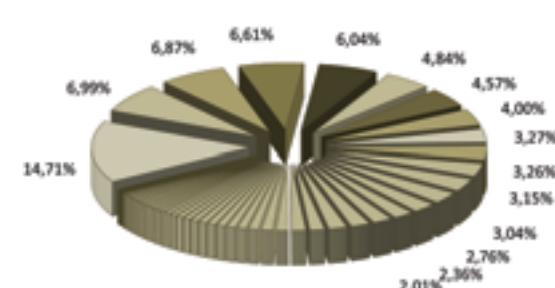
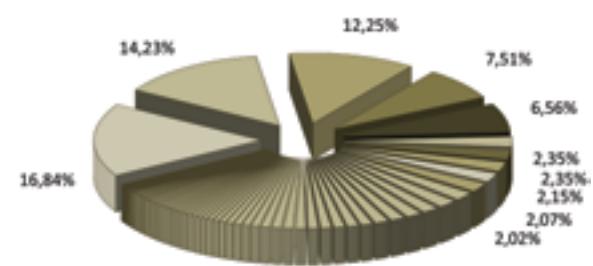
Volume și cote PZU (% din consumul Romaniei). 2005-2011.

Volum mediu tranzactionat orar la nivelul lunii - 1.206.189 MWh/h

Cota de piata lunara - 18,46%

Evolutie preturi si volume tranzactii spot (PZU) si tranzactii la termen (PCCB).

HHI=789

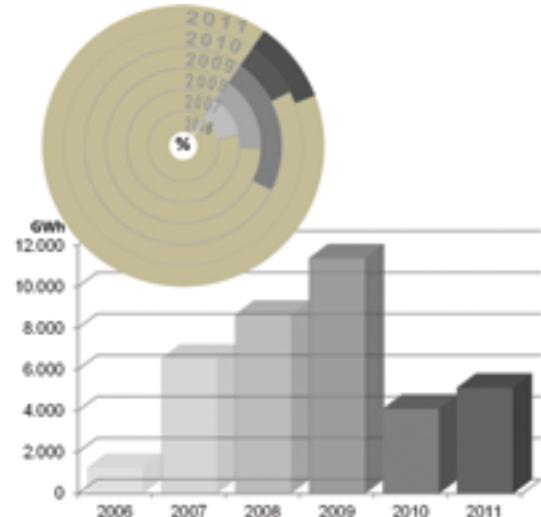
HHI=538

Piata Centralizata a Contractelor Bilaterale

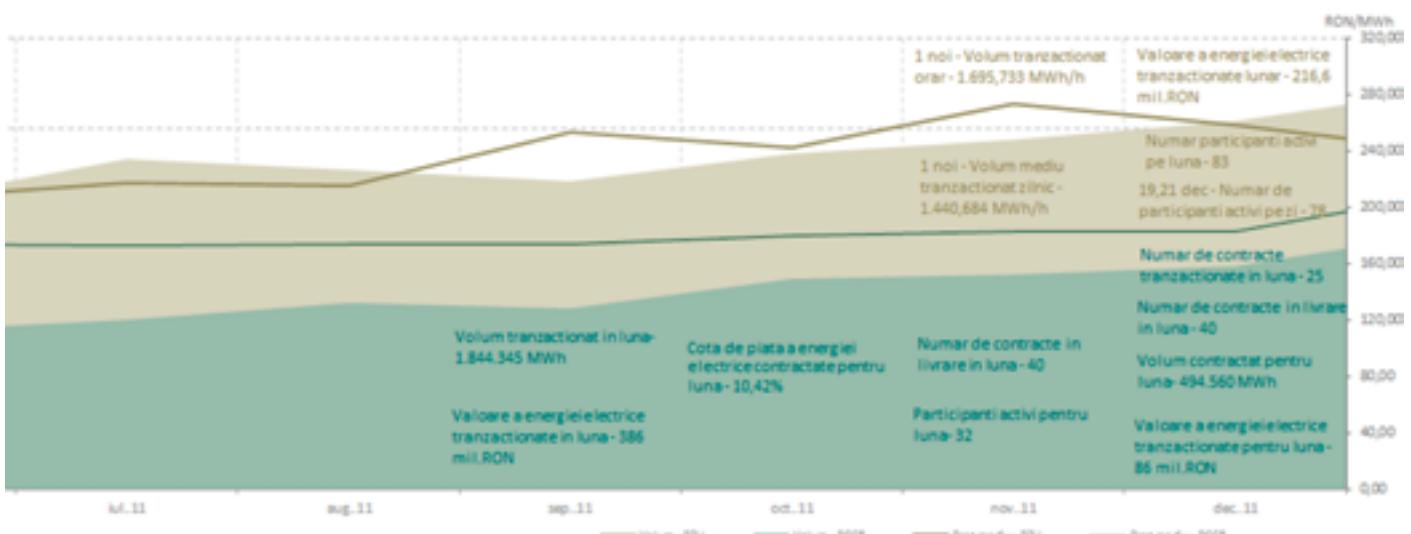
Lansata comercial la 01.12.2005, PCCB ofera participantilor posibilitatea tranzactionarii energiei electrice prin licitatii publice, pe baza ofertelor nestandardizate, definite de catre participantii la piata, pentru termene de livrare mai lungi de o luna si nelimitate ca perioada maxima de livrare. Tranzactionarea de tip forward, prin asa-numita modalitate PCCB-NC asigura participantilor posibilitatea tranzactionarii energiei electrice prin licitatii electronice organizate pe platforma de tranzactionare a OPCOM, pe baza ofertelor simple cantitate-pret pentru instrumentele standard listate pentru termene standard de livrare mai lungi de 1 saptamana (saptamana, luna, trimestru, an si multiplii acestor perioade). Permanent sunt puse la dispozitia participantilor la piata 12 tipuri de instrumente standard pentru 29 de perioade de livrare distincte.

Zilele de tranzactionare sunt toate zilele lucratoare dintr-un an.

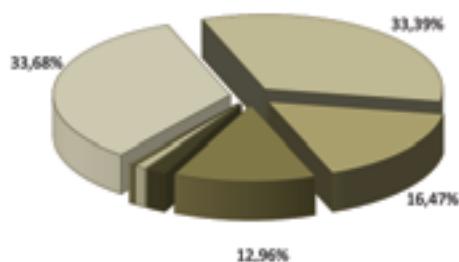
Mecanismul de tranzactionare se bazeaza pe licitatie deschisa in cazul PCCB, respectiv pe tranzactionare electronica print-un mecanism de licitatie deschisa si corelare continua in cazul PCCB-NC.

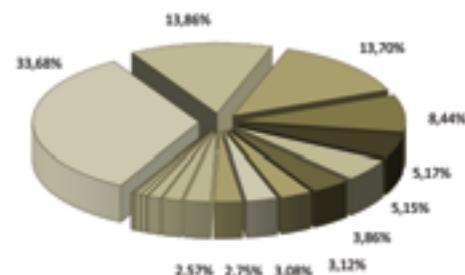
Volume și cote PCCB (% din consumul Romaniei), 2006-2011

Valori semnificative 2011

Cote de piata vanzare PCCB, 2011
HII=2693

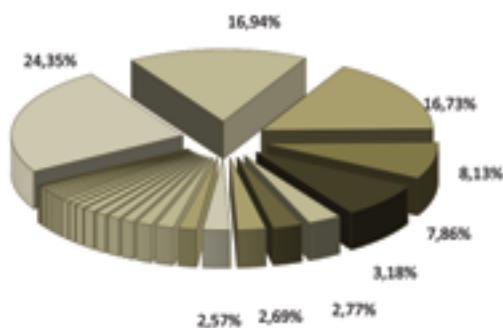
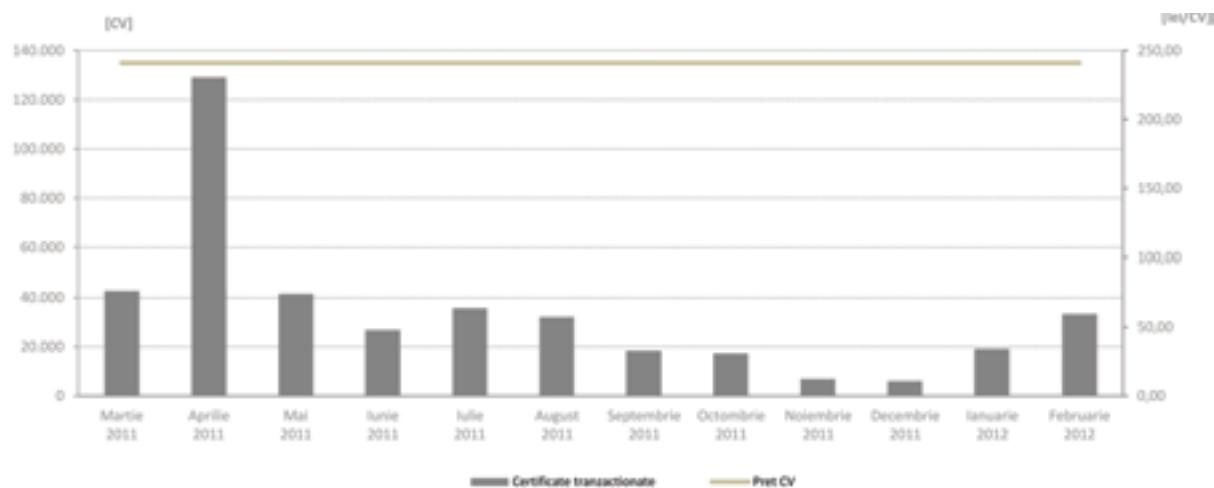
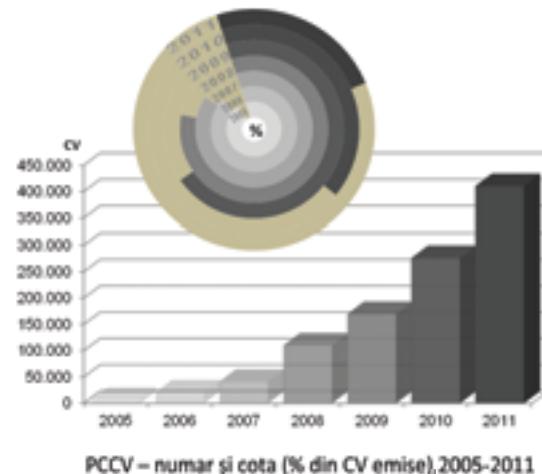
Cote de piata cumparare PCCB, 2011
HII=1693

Piata Certificatelor Verzi

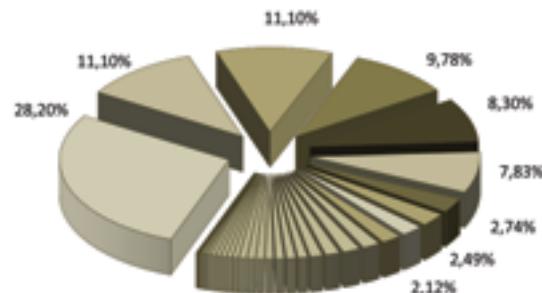
In Romania, ca mecanism de promovare a producerii de energie electrica din surse regenerabile de energie functioneaza sistemul de cote obligatorii de achizitie de certificate verzi de catre furnizorii consumatorilor finali de energie electrica.

Valoarea certificatelor verzi reprezinta un castig suplimentar primit de producatori pentru «energia curata» pe care o livreaza in retele, pretul certificatului verde fiind determinat prin mecanisme de piata, respectiv prin piata centralizata de certificate verzi (PCCV) organizata si administrata de OPCOM si piata contractelor bilaterale de certificate verzi.

Lansata comercial la 16.11.2005, PCCV se bazeaza pe licitatie inchisa, pretul de tranzactionare corespunzand punctului de intersectie a curbelor aggregate de vanzare si cumparare de certificate verzi. Pentru fiecare participant la PCCV, pe baza tranzactiilor stabilite, OPCOM stabileste confirmarile de tranzactie corespunzatoare, precum si notele de decontare incluzand valorile obligatiilor de plata/drepturilor de incasare pentru fiecare participant la PCCV.

HHI=1335

HHI=1304

Participantii la piata

Similar multor burse experimentate din Europa, misiunea OPCOM este de a asigura un cadru organizat pentru tranzactionarea transparenta a energiei electrice, furnizand totodata, prin diversitatea produselor puse la dispozitia pietei, pretul de referinta si semnale de pret a caror consistenta si credibilitate este sustinuta de o lichiditate relevanta in termeni de volume tranzactionate si numar de participanti activi.

A devenit mai mult decat evident interesul companiilor de a deveni jucatori pe pietele administrate de OPCOM, dezvoltate pe principii si oferind produse similare burselor din Uniunea Europeana in vederea tranzactionarii spot a energiei electrice, tranzactionarii la termen (forward) a energiei electrice – contracte pentru perioade de livrare mai lungi de o saptamana, si tranzactionarii certificatelor de mediu – Certificate Verzi si Certificate de emisii de gaze cu efect de sera.

La sfarsitul anului 2011 erau inregistrate circa 200 de companii pe bursa OPCOM, dintre care circa 60 au sediile principale stabilite in afara Romaniei. Pe fiecare din segmentele de piata numarul participantilor este de cel putin 95-100. Pe piata dedicata ajustarii portofoliilor participantilor in cadrul zilei de livrare, lansata in luna iulie 2011, si-au manifestat interesul pana la sfarsitul lunii decembrie 2011 un numar de 44 participanti.

Putem afirma fara teama de a gresi ca Romania are o bursa de energie internationala nu doar prin apartenenta companiilor participante ci si prin experienta bogata si succesul international reflectat de plasarea in ultimii ani a OPCOM ca bursa de energie electrica, pe locurile 7-8 intr-o ierarhie a burselor din Europa dupa criteriul volumelor tranzactionate, inaintea burselor din alte state ale UE cum ar fi Belgia, Polonia, Cehia, Slovacia, Slovenia, Franta, Austria si Ungaria, succes la care au contribuit deopotrivă producătorii si furnizorii de energie electrică autohtoni si din afara granitelor Romaniei.

Website-ul si mass-media, principalele canale de comunicare utilizate de OPCOM

Website-ul OPCOM, proiectat sa contribuie la cresterea gradului de transparenta, la informarea publica privind rezultatele tranzactiilor concurrentiale din piata si la promovarea imaginii pietei si a societatii, este si o poarta de acces catre informatiile pietelor de energie electrica dezvoltate din tarile europene.

Informatiile ex-ante si ex-post prevazute pentru fiecare din mediile de tranzactionare administrate si care faciliteaza participantilor tranzactionarea in conditii de siguranta sporita precum si posibilitatea realizarii propriilor activitatii de monitorizare, elementele legislative care guverneaza functionarea pietelor, sunt cateva din reperele importante intr-o radiografie sumara a continutului website-ului.

Participantii la piata, si nu in ultimul rand publicul larg, constituie grupul tinta al comunicatelor de presa periodice rezumand evolutia pietelor si a informarilor ocasionate de evenimentele din piata, in timp ce rapoartele de piata prezinta cu periodicitate zilnica, saptamanala, lunara si anuala rezultate, tendinte de evolutie si indici de concentrare. Informatia, fara exceptie prelucrata la un nivel care sa nu dezvaluie pozitia pe piata a unui anumit participant, este transmisa catre media, sau poate fi preluata de pe website-ul OPCOM.

Presa acorda atentie rezultatelor zilnice obtinute de pe platformele de tranzactionare ale OPCOM, dar si comunicatelor de presa si interviurilor cu managementul OPCOM. In anul 2011, relata cu presa s-a concretizat prin organizarea a numeroase intalniri. Interviurile au fost acordate ziaristilor de profil din tara si strainatate, de la: Bursa, Saptamana Financiara, Focus Energetic, Revista Sistemului Cameral, Revista „Together for Your Business”, Revista anuala „Companii Energetice”, The Money Channel, respectiv Argus, Platts, ICIS Heren. Astfel, numai in rapoartele zilnice ICIS Heren, au fost publicate pe parcursul anului 2011 mai mult de 10 stiri si comentarii cu privire la activitatea OPCOM.

Ministerul Economiei, Comertului si Mediului de Afaceri a continuat si in anul 2011 sa preia pe website- ul propriu comunicatele de presa OPCOM considerate de interes din perspectiva statutului OPCOM de institutie sub autoritatea ministerului.

Infrastructura informatica si de telecomunicatii

Performanta inregistrata in anul 2011 in ceea ce priveste functionarea si dezvoltarea infrastructurii informatici si de telecomunicatii, vitale pentru asigurarea functionarii sigure, continue si fiabile a pietelor administrate si totodata pentru dezvoltarea portofoliului de produse si eficienta activitatilor interne, demonstreaza standardul de excelenta ce ne este specific atat din punct de vedere tehnic cat si in ceea ce priveste profesionalismul resursei umane.

Activitatile curente si de dezvoltare efectuate in vederea atingerii obiectivelor societatii, au avut suportul parametrilor superioiri de functionare a infrastructurii informatici si de telecomunicatii, asigurati prin administrarea sigura a sistemelor informatici si de telecomunicatii si dezvoltarea acestora in acord cu evolutia proceselor de dezvoltare corporativa si a portofoliului de produse.

Dinamica evolutiei activitatilor a fost sustinuta atat prin atenta administrare a sistemelor informatici a caror functionare la parametrii necesari a constituit baza pentru indeplinirea responsabilitatilor atribuite de legislatia primara si secundara, cat si prin realizarea de modernizari in infrastructura astfel incat atat intensificarea activitatilor cat si dezvoltarea produselor si implementarea la timp a acestora sa fie posibile intr-o maniera consistenta, stabila si durabila.

In anul 2011, activitatile informatici specifice au contribuit major la lansarea comerciala a pietei intrazilnice pentru energie electrica, precum si la sustinerea tehnica a sporirii volumului unor activitati, corespunzator evolutiei legislatiei secundare aplicabile si dezvoltarii pietei de energie electrica din Romania.

Modernizarea sistemului de tranzactionare prin licitatii deschise, utilizat pentru piata intrazilnica pentru energie electrica, pentru piata centralizata a contractelor bilaterale si pentru piata certificatelor de emisii, precum si modernizarea sistemului informatic de tranzactionare pentru piata pentru ziua urmatoare cu obiectivul cresterii substantiale a performantei acestuia, au reprezentat elemente de dezvoltare a infrastructurii realizate cu succes in acest an.

La inregistrarea acestor rezultate, o contributie importanta a fost adusa de buna colaborare profesionala cu furnizorii de servicii de suport tehnic, carora le multumim si pe aceasta cale.

Cooperarea interna si internationala

Parcursul coherent si sustenabil al dezvoltarii a continuat, in anul 2011, cu aceeasi consecventa si determinare.

Rezultatele si performanta noastra se fundamenteaza pe o baza solida de cunoastere, tehnologie si experienta, a caror continua dezvoltare reprezinta si va continua sa reprezinte pentru noi un obiectiv. Aceasta solida fundatie are in structura sa o ingemanare a eforturilor interne si a sustinerii finantatorilor programelor de dezvoltare derulate in anii anteriori, Comisia Europeană si Banca Mondiala, a consultantilor si a furnizorilor de tehnologie informatica, carora le adresam multumiri pentru contributia adusa dezvoltarii pregatirii profesionale a resursei umane, corporative, precum si dezvoltarii tehnologice. In acest context, o atentie speciala a fost acordata dezvoltarii activitatii de cooperare atat in plan national, cat si international.

In plan national, in conformitate cu domeniul nostru de competenta, a fost asigurata colaborarea cu autoritatatile nationale implicate, fiind garantata corecta indeplinire a responsabilitatilor ce ne sunt atribuite de legislatia primara si secundara precum si de strategia energetica nationala. Totodata, o atentie deosebita a fost asigurata dezvoltarii relatiei cu clientii, cresterii satisfactiei participantilor in cadrul pietelor administrate si consolidarii increderii acestora, precum si pentru dezvoltarea portofoliului de produse in deplin acord cu prevederile legislatiei aplicabile.

A fost continuata traditia participarii dinamice in activitatea asociatiilor nationale la care societatea este afiliata. Participarea la activitatile Institutului National Roman pentru Studiul Amenajarii si Folosirii Surselor de Energie (IRE), Comitetului National Roman pentru Consiliul Mondial al Energiei (CNR-CME), Societatii Inginerilor Energeticieni din Romania (SIER) si ale Asociatiei Patronale ENERGIA (APEN) a facilitat promovarea corespunzatoare a obiectivelor, produselor si imaginii societatii.

In plan european, activitatea s-a concentrat pe asigurarea unei pozitionari corespunzatoare si active in contextul eforturilor dedicate dezvoltarii mecanismelor si a cadrului legislativ european necesare in vederea implementarii modelului tinta al pietei interne pan-europene de energie, precum si pe asigurarea unei promovari externe corespunzatoare si continuarea dezvoltarii relatiilor cu omologii europeni.

Activitatea desfasurata in cadrul asociatiilor internationale - Asociatia burselor europene de energie (EUROPEX), Asociatia internationala a burselor de energie (APEX), Asociatia europeana a industriei din sectorul energiei electrice (EURELECTRIC), Consiliul Mondial al Energiei (CME) – a sporit, abordarile aplicate fiind determinate in mod echilibrat corespunzator obiectivelor.

In contextul intensificarii activitatii la nivel european in vederea implementarii pietei interne de energie electrica si gaze naturale pana la sfarsitul anului 2014, o atentie deosebita a fost acordata participarii in procesele de lucru si de luare a deciziilor de catre bursele europene de energie in cadrul EUROPEX, in sustinerea pozitionarii coerente, pragmatice si constructive in procesul de implementare a mecanismelor europene dedicate acestui obiectiv dezvoltat cu eforturi reunite impreuna cu Comisia Europeană, ACER si celelalte organizatii europene implicate in acest proces (ENTSO-E, EFET, IFIEC, EURELECTRIC).

Integrarea europeana

Consiliul European a adoptat in luna februarie 2011 decizia prin care stadiul final al procesului de creare a pietei interne europene ar trebui sa fie atins in 2014. Ca parte a concluziilor Consiliului European este precizat: "...acest lucru necesita, in special, ca in cooperare cu ACER, reglementatorii si OTS-urile nationale sa-si concentreze eforturile in directia cuplarii pietei, a dezvoltarii orientarilor cadru si a codurilor de retea aplicabile la nivel european..."

Prin demersurile sale, Romania si-a reafirmat angajamentul ferm de a respecta directivele, regulamentele si deciziile organismelor europene, asumandu-si ca stat membru al Uniunii acelasi obiectiv ambitios, crearea pietei unice europene pana in 2014. OPCOM a continuat sa acorde atentie monitorizarii evolutiilor la nivel regional, in zona sud-est europeana si zonele invecinate, in vederea asigurarii unei integrari corespunzatoare in procesele de constructie a mecanismelor de integrare a pietelor de energie ca etapa intermediara in vederea crearii pietei interne europene de energie, corespunzator tintelor convenite la nivel european.

Sustinerea eforturilor entitatilor romane implicate in acest proces a inclus o participare pro-activa in activitatea desfasurata impreuna cu Ministerul Economiei, Comertului si Mediului de Afaceri (MECMA), Autoritatea Nationala de Reglementare in domeniul Energiei (ANRE) si Compania Nationala de Transport al Energiei Electrice - Transelectrica SA pentru asigurarea unei integrari eficiente a pietei nationale in cadrul mecanismelor regionale si europene specifice.

In contextul activitatilor desfasurate sub egida Memorandumului de Intelegere in vederea cuplarii pietelor de energie electrica dintre Romania si Bulgaria, s-a participat la definirea cadrului de cooperare intre entitatile implicate din cele doua tari si a elementelor de foaie de parcurs necesare, realizandu-se, totodata, activitati comune de analiza specifica.

Totodata, urmare monitorizarii evolutiei proiectului dedicat cuplarii pietelor de energie electrica dezvoltat de Cehia, Slovacia si Ungaria in baza Memorandumului de Intelegere semnat de entitatile implicate din aceste state, ANRE, Transelectrica si OPCOM au exprimat intenția de a adera la acest proiect, in vederea intensificarii colaborarii si armonizarii proceselor de integrare a pietelor de energie electrica din cele patru tari.

Aceste directii de actiune au fost recunoscute de catre Agentia de Cooperare a Reglementatorilor Europeni (ACER), in Foaia de parcurs trans-regionala pentru cuplarea pietelor prezentata in cadrul celei de-a XXI-a reunii a Forumului Florenta din luna decembrie 2011.

Nu in ultimul rand, OPCOM a urmarit si analizat cu atentie evolutiile inregistrate la nivelul proiectului Cuplarii prin pret a Regiunilor initiat de sase burse de energie, Nord Pool, APX-Endex, Belpex, EPEX Spot, GME si OMEL cu scopul declarat de a stabili o modalitate de determinare corecta si transparenta a preturilor la energie pentru ziua urmatoare, ca factor cheie pentru succesul integrarii in piata de energie europeana.

Proiectul va aborda implementarea unei solutii comune de cuplare prin pret intr-o zona geografica, care initial cuprinde Portugalia, Spania, Italia, Belgia, Olanda, Marea Britanie, Franta, Germania, Austria, Elvetia, Danemarca, Norvegia, Suedia, Finlania si Tarile Baltice, pentru ca apoi sa se deschida, in conditii egale, si altor burse de energie si zone de piata, in vederea crearii pietei unice europene de energie electrica .

earning every day ahead
your trust

Tel: +40-21-319 9476
Fax: +40-21-319 9477
www.bdo.ro

Victory Business Center
Str. Invingatorilor 24
Bucuresti - 3
Romania
030922

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT

catre actionarii SC Operatorul Piete de Energie Electrica „OPCOM” SA

1 Am auditat situatiile financiare anexate ale societatii S.C. Operatorul Piete de Energie Electrica “OPCOM” S.A. (“Societatea”) care cuprind bilantul la data de 31 decembrie 2011, contul de profit si pierdere, situatia modificarilor capitalului propriu si situatia fluxurilor de trezorerie pentru exercitiul financiar incheiat la aceasta data si un sumar al politicilor contabile semnificative si alte note explicative. Situatiile financiare mentionate se refera la:

Activ net/Total capitaluri: 13.184.252 lei

Rezultatul net al exercitiului financiar: 1.881.500 lei, profit

Responsabilitatea Conducerii pentru Situatiile Financiare

2 Conducerea Societatii raspunde pentru intocmirea si prezentarea fidela a acestor situatii financiare in conformitate cu Ordinul Ministrului Finantelor Publice al Romaniei nr. 3055/2009 si pentru acel control intern pe care conducerea il considera necesar pentru a permite intocmirea setului de situatii financiare care sunt lipsite de denaturari semnificative, fie cauzate de fraudă sau eroare.

Responsabilitatea auditorului

3 Responsabilitatea noastră este ca, pe baza auditului efectuat, sa exprimam o opinie asupra acestor situatii financiare. Noi am efectuat auditul conform Standardelor Internationale de Audit. Aceste standarde cer ca noi sa respectam cerintele etice, sa planificam si sa efectuam auditul in vederea obtinerii unei asigurari rezonabile ca situatiile financiare nu cuprind denaturari semnificative.

Un audit consta in efectuarea de proceduri pentru obtinerea probelor de audit cu privire la sumele si informatiile prezентate in situatiile financiare. Procedurile selectate depind de rationamentul profesional al auditorului, incluzand evaluarea riscurilor de denaturare semnificativa a situatiilor financiare, datorate fraudei sau erorii. In evaluarea acestor riscuri, auditorul ia in considerare controlul intern relevant pentru intocmirea si prezentarea fidela a situatiilor financiare ale Societatii pentru a stabili procedurile de audit relevante in circumstantele date, dar nu si in scopul exprimarii unei opinii asupra eficienței controlului intern al Societatii. Un audit include, de asemenea, evaluarea gradului de adevarare a politicilor contabile folosite si rezonabilitatea estimarilor contabile elaborate de catre conducere, precum si evaluarea prezintarii situatiilor financiare luate in ansamblul lor.

Consideram ca probele de audit pe care le-am obtinut sunt suficiente si adevarate pentru a constitui baza opiniei noastre de audit.

Opinia

4 In opinia noastră situatiile financiare ofera o imagine fidela, in toate aspectele semnificative, a pozitiei financiare a Societatii la 31 decembrie 2011, precum si a performantei financiare si a fluxurilor de numerar ale acesteia pentru exercitiul financiar incheiat la aceasta data in conformitate cu Ordinul Ministrului Finantelor Publice al Romaniei nr. 3055/2009.

Raport asupra conformitatii raportului administratorilor cu situatiile financiare

In concordanta cu Ordinul Ministrului Finantelor Publice nr. 3055/2009, articolul 318, punctul 2, noi am citit raportul administratorilor atasat situatiilor financiare. Raportul administratorilor nu face parte din situatiile financiare. In raportul administratorilor, noi nu am identificat informatii financiare care sa fie in mod semnificativ neconcordante cu informatiile prezентate in situatiile financiare alaturate.

In numele:

BDO AUDIT SRL

Inregistrat la Camera Auditorilor Financiari din Romania
Cu nr. 18/02.08.2001

Numele semnatarului: Mircea Tudor
Inregistrat la Camera Auditorilor Financiari din Romania:
Cu nr. 2566/25.06.2008

Bucuresti, Romania
8 Martie 2012

BILANTUL CONTABIL

RON

	31 Decembrie 2010	31 Decembrie 2011
ACTIVE		
Imobilizari necorporale	850.405	268.264
Investitii in curs	0	0
Total imobilizari necorporale	850.405	268.264
Terenuri, cladiri si echipamente	3.740.312	5.429.753
Investitii in curs	0	0
Alte imobilizari corporale	277.426	366.041
Total imobilizari corporale	4.017.738	5.795.794
Imobilizari financiare	16.163	446.443
Stocuri	200.528	194.720
Creante	15.152.299	29.275.112
Disponibilitati	8.517.042	5.661.573
Active circulante	23.869.869	35.131.405
Alte active curente	138.823	194.169
Total Active	28.892.998	41.836.075
PASIVE		
Imprumuturi	0	0
Furnizori si alte datorii	15.267.635	28.391.522
Total Datorii	15.267.635	28.391.522
Alte datorii	618.553	260.301
Capital social	3.547.850	3.547.850
Rezerve, alte cap.proprii	9.458.960	9.636.402
Profit nerepartizat	0	0
Capitaluri proprii	13.006.810	13.184.252
Total Pasive	28.892.998	41.836.075

Rata de schimb (sfarsitul perioadei): RON/EUR

4,2848

4,3197

CONTUL DE PROFIT SI PIERDERE

RON

	31 Decembrie 2010	31 Decembrie 2011
Cifra de afaceri	16.572.473	16.816.861
Productia stocata		
Productia de imobilizari		
Total productia exercitiului	16.572.473	16.816.861
Alte venituri din exploatare	2.300.777	920.187
Total venituri din exploatare	18.873.250	17.737.048
Materii prime si materiale	260.750	427.297
Utilitati	177.343	340.913
Alte materiale		
Total cheltuieli materiale	438.093	768.210
Servicii terti	6.859.617	5.962.899
Impozite si taxe	185.396	86.468
Cheltuieli cu personalul	6.982.560	7.165.241
Alte costuri de exploatare	588.261	252.462
Amortizare	1.742.796	1.436.697
Total cheltuieli de exploatare	16.796.723	15.671.977
Profit inainte de impozit si dobanzi	2.076.527	2.065.071
Rezultatul exploatarii	2.076.527	2.065.071
Venituri financiare	262.133	276.347
Cheltuieli financiare	34.767	36.531
Dobanzi		
Rezultatul financiar	227.366	239.816
Venituri exceptionale		
Cheltuieli exceptionale		
Rezultat exceptional	0	0
TOTAL VENITURI	19.135.383	18.013.395
TOTAL CHELTUIELI	16.831.490	15.708.508
Rezultat brut	2.303.893	2.304.887
Impozit pe profit	410.496	423.387
Rezultat net	1.893.397	1.881.500

Rata de schimb (sfarsitul perioadei): RON/ EUR

4,2848

4,3197

SITUATIA FLUXURILOR DE NUMERAR

RON

Fluxuri de numerar din activitati de exploatare	2010	2011
Profitul net inainte de impozitare si elemente extraordinare	2.303.893	2.304.888
Ajustari pentru:		
Amortizare si provizioane pentru deprecierea activelor imobilizate	1.742.796	1.436.697
Provizioane pentru riscuri si cheltuieli - net	(89.628)	97.123
Venituri nete din vanzari de imobilizari	102.200	(1.974)
Cheltuieli din activele cedate		2.967
Venituri din dobanda	(251.533)	(264.933)
Cheltuieli cu dobanda		
Venituri din subventii pentru investitii	(2.224.716)	(455.375)
Diferente de curs valutar activitate finantare, net	1.500	
Profit din exploatare inainte de variatia capitalului circulant	1.584.512	3.119.393
Scadere / (Crestere) creante comerciale si de alta natura	7.835	(1.862.151)
Scadere / (Crestere) stocuri	(2.440.752)	5.807
Crestere /(Scadere) datorii catre furnizori si de alta natura	4.002.660	428.300
Numerar generat din exploatare	3.154.255	1.691.349
Impozitul pe profit platit	(410.496)	(474.089)
Profit repartizat salariatilor	(71.378)	
Fluxurile de numerar inaintea elementelor extraordinare	2.672.381	1.217.260
Numerarul net provenit din activitati de exploatare	2.672.381	1.217.260
Fluxuri de numerar din activitati de investitii		
Achizitii de imobilizari	(697.438)	(2.635.579)
Subventii primite	1.620.200	
Incasari din vanzarea de imobilizari	(102.200)	1.974
Dobanzi incasate	251.533	264.933
Fluxul net de numerar din activitati de investitii	1.072.095	(2.368.672)
Fluxuri de numerar din activitati de finantare		
Dividende platite	(448.139)	(1.704.057)
Fluxul net de numerar din activitati de finantare	(448.139)	(1.704.057)
Cresterea / (Descresterea) neta a numerarului si echivalentului numerar	3.296.337	(2.855.469)
Numerar si echivalent numerar la inceputul perioadei	5.220.705	8.517.042
Numerar si echivalent numerar la sfarsitul perioadei	8.517.042	5.661.573

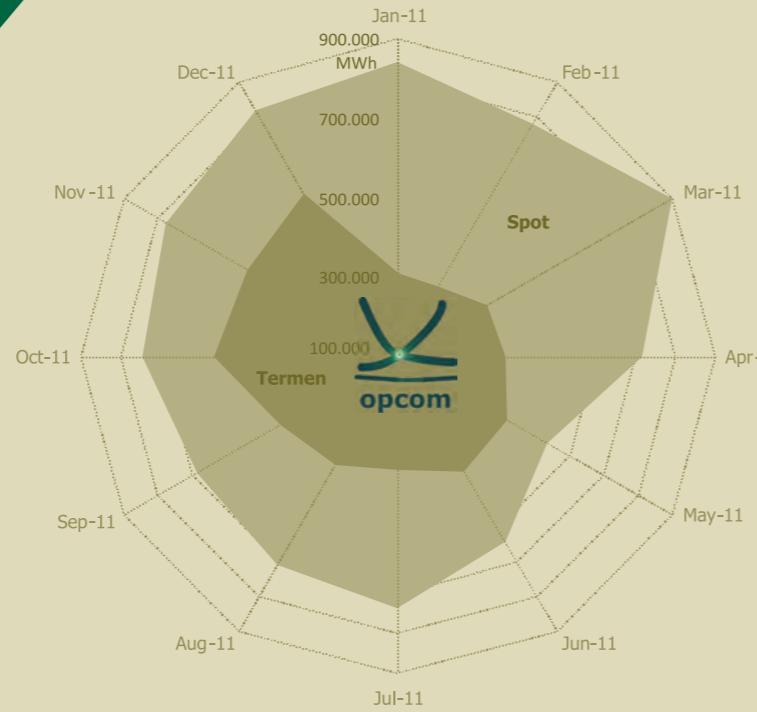
Rata de schimb (sfarsitul perioadei): RON/ EUR

4,2848

4,3197

OPCOM administreaza una din cele mai lichide piete de energie din Europa.
In 2011, mai mult de un sfert din consumul tarii a fost tranzactionat
prin pietele spot si la termen, rezultat care confirma, mai mult decat orice,
increderea participantilor in capacitatea noastră de a asigura
integritatea si transparenta tranzactiilor.

earning every day-ahead your trust
stepping forward to the future

CONTINUT

- 1 Mesajul Directorului General
- 2 2011 in fapte si cifre
- 4 Adunarea Generala a Actionarilor si Consiliul de Administratie
- 5 Raportul conducerii executive
- 9 Piete: evolutii si rezultate
- 13 Participantii la piata
- 13 Website-ul si mass-media, principalele canale de comunicare utilizate de OPCOM
- 14 Infrastructura informatica si de telecomunicatii
- 14 Cooperarea interna si internationala
- 15 Integrarea europeana
- 16 Raportul auditorului independent
- 17 Bilantul contabil
- 18 Contul de profit si pierdere
- 19 Situatiile fluxurilor de numerar